

COSES de la VIDA

Els perills de les xarxes socials per als menors

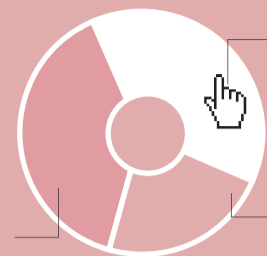
facebook

Font: Panda

CONTROL PATERN DE L'ÚS D'INTERNET

38% DESCOINEIX QUÈ FAN ELS FILLS

DADES D'UN SERVEI DE CONTROL PARENTAL

Les xarxes socials acaparen el temps dels joves a internet

Nens i adolescents passen una hora i mitja diària en webs com Tuenti i Facebook **Violència, sectes, anorèxia i bulímia són les qüestions que preocupen més els pares**

ROSA MATAS
LLEIDA

Una hora i mitja al dia. És el temps que passen els adolescents espanyols a les xarxes socials. No és una enquesta. És la dada real d'una empresa contractada per pares per saber què fa el seu fill assegut tanta estona al davant de l'ordinador. On passen més temps és a Tuenti, que s'emporta la palma en l'interès per la xarxa de nens i adolescents. Al darrer hi ha Facebook.

Els joves passen gairebé un 70% del seu temps a internet en aquestes xarxes, segons les dades que mostren els 2.000 ordinadors que monitoritza l'empresa Danba a petició de progenitors. Per a Carlos Pavía i Alfonso Hermoso, socis de la firma, que envia missatges de mòbil als pares alertant que els joves miren webs inadequades o fa massa temps que són al davant de la pantalla, aquest temps va en augment perquè les xarxes socials són la manera de comunicar-se per a ells. «Estem veient que els adolescents amb prou feines es truquen per telèfon i s'envien missatges de mòbil. Si volen quedar per veure un partit de futbol, el posen a internet, i si veuen un jugador del Barça, fan el mateix», explica Pavía.

Les xifres li donen la raó. La mitjana diària de navegació del 2009 entre els nens i els adolescents de vuit a 16 anys era d'una hora i sis minuts, dels quals 53 corresponien a xarxes socials. A partir del començament del 2010, la navegació arriba a una hora i 55 minuts, dels quals les xarxes socials ocupen una hora i mitja.

Aquestes dades se sumen a les d'un informe elaborat per la London School of Economics per a la Comissió Europea, que va revelar que el 8% dels nens espanyols s'han citat en la vida real durant els últims 12 mesos amb gent que només coneixien a través d'internet.

LES MÉS VISITADES // En els cinc milions de pàgines monitoritzades per l'empresa els últims dos anys hi ha poques webs infantils i educatives. La classificació de les 10 més visitades és encapçalada per Tuenti i Facebook. Les segueixen Google, Youtube, el correu de Yahoo i Gmail. A con-

tinuació apareix la primera pàgina de jocs, Minijuegos, a la qual segueixen les pàgines del diari *Marca*, el canal de dibuixos animats Cartoon Network i Megavideo.

«Em fa molta pena que quan faig el top 10 de les pàgines més visitades no surtin coses com Viquipèdia o eines més educatives», resumeix Pavía per explicar que els joves de moment no utilitzen internet amb finalitats educatives.

La xarxa desperta l'interès dels nois per aficions diverses

►► Els informes sobre webs més consultades també han demostrat que internet desperta entre els joves aficions molt diverses. És el cas d'un noi de 16 anys a qui li encanta visitar les pàgines dels mercats de valors. Ara, segons explica la família, pare i fill dediquen moltes estones a fer prediccions de borsa. Un altre cas destacat va ser el d'un arquitecte madrileny que va tirar la tovallola en el seu intent de convèncer el seu fill de secundar-lo en l'ofici. No obstant, va descobrir per la navegació del xaval que el seu fort són les Belles Arts.

►► Sisco Sapena, directiu de Lleida.net, la companyia que envia els SMS d'avis als pares, explica que els gustos musicals han sorprès més d'un progenitor quan ha comprovat que el que més entra als seus ordinadors és la música clàssica.

►► Un altre exemple curiós és el d'uns pares de Ciudad Real que no sabien qui és Hanna Montana i van veure que la seva filla visitava webs relacionades amb l'artista. Per Nadal li van regalar roba de Hanna Montana i la van encertar. A Girona, a una mare li va saltar l'alarma de la categoria «Religions no tradicionals i altres». Va parlar amb la seva filla i resulta que estava fent un treball.

A la pràctica els joves utilitzen poques pàgines per estudiar. El 70% del temps el dediquen a les xarxes socials, el 9%, a buscadors diversos i el 13%, a vídeos.

Violència, sectes, anorèxia i bulímia són els temes més seleccionats pels progenitors a l'hora de posar nom a les seves preocupacions pel temps que els seus fills passen al davant de l'ordinador. «Les nenes afectades per anorèxia o bulímia estan creant unes comunitats en què elles mateixes s'incentiven i es motiven. Fan carreres», alerta Pavía.

VUIT ALERTES MENSUALS // Els joves no es porten tan malament, al cap i a la fi. La mitjana d'alertes que s'envien a cada família és de vuit mensuals. L'empresa estava convençuda que n'hauria de remetre més. Ara reconeix que els nens i els adolescents fan una navegació relativament responsable.

El que genera més avisos al mòbil del pare o de la mare és l'elevada utilització de xarxes socials. El nombre d'alertes per aquesta causa és més elevat que per la pornografia, que era l'alarma temàtica que va destacar més l'any passat.

En el mapa de pares inquiets pel que miren els seus fills hi ha més catalans, madrilenys i valencians que d'altres comunitats autònomes. La clientela de la companyia es distribueix una mica com la utilització d'internet.

MÉS MARES SOL-LICITANTS // Com que el que fa el sistema és monitoritzar l'ordinador, no hi ha dades de si l'utilitzen més nois o noies. En qüestió de sexe el que sí que està comprovat és que les dones, les mares, són les que contracten més el sistema d'avisos, en una proporció del 60%. El que és per a Danba un sistema d'informació per educar en noves tecnologies al carrer es coneix com a control parental.

Un informe de la Universitat Camilo José Cela de Madrid assegura que el perfil de l'adolescent connectat a internet és una noia, amb pàgina a Tuenti, que es connecta diverses vegades al dia amb els seus amics i, ocasionalment, amb desconeguts. Té més de 100 contactes. =

Cristina Martín, usuària del programa de control parental, amb els seus fills, ahir a la tarda a casa seva, a Madrid

L'EXPERIÈNCIA D'UNA FAMÍLIA

Vigilància davant el desconeixement

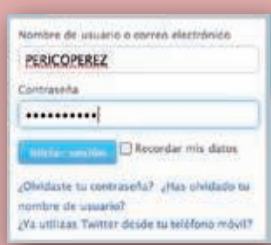
Uns pares van contractar el servei al veure que la seva filla tenia una amiga anorèxica enganxada als fòrums

R. M.
LLEIDA

Cristina Martín és mare d'una nena de 16 anys, un nen de 12 i una nena de 7. Viuen a Majadahonda (Madrid). Quan una companya de la seva filla va ingressar en un hospital per anorèxia, la seva família va saber que feia temps que es connectava a un fòrum on les noies s'ensenyen trucs per no menjar, un tema que va sorprendre fins i tot les seves companyes. Martín

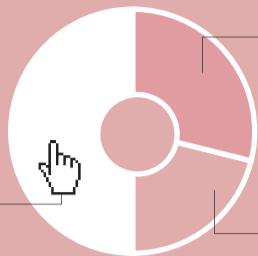
no vol que li passi. Per això va entrar amb la seva filla a la pàgina i després va decidir amb el seu marit contractar un servei de control parental d'internet.

«Si un dels meus fills es troba en aquesta situació, vull saber-ho. Saber el problema no el fa desaparèixer, però ajuda a resoldre'l», diu Cristina. Als fills, els va explicar que el seu ordinador tindria des d'aleshores una espècie d'antivirus capaç de detectar les visites compromeses.

CONeixEMENT DEL 'NICK' O NOM CLAU DELS FILLS

50%
EL SAP

29%
NO EL SABEN

21%
NS/NC

PORNOGRAFIA

UN DE CADA DEU MENORS AFIRMA HAVER VIST IMATGES SEXUALS A INTERNET

YouTube

vimeo

ALGUNS DELS RISCOS PER ALS MENORS

- Convertir-se en víctima de la pornografia infantil
- Accedir a pàgines només per a adults
- Facilitar dades personals i familiars
- Penjar fotos o vídeos seus que es puguin utilitzar per a altres fins
- Patir assetjament per part d'altres menors

DAVID CASTRO

IGNORÀNCIA DELS RISCOS DEL CIBERESPai

Els escolars admeten que naveguen sense control

► L'error més comú entre els menors és la difusió de dades entre desconeguts

RAFA JULVE
BARCELONA

Internet està ple de nens incauts que accepten els caramels que els ofereix qualsevol estrany. La immensa majoria dels menors ignoren els riscos que amaga la xarxa i milers es relacionen en el món virtual amb gent a qui no coneixen. En una enquesta efectuada el curs passat pels Mossos entre 6.000 escolars de 8 a 16 anys, només el 30% van assegurar que coneixien els perills del ciberespai, mentre que el 44% van admetre que xatejaven amb desconeguts.

«El principal error que acostumen a cometre els adolescents és la difusió de dades personals i familiars sense tenir en compte qui hi pot accedir», explica el sergent Rafael Carmona, cap de la unitat central de Proximitat i Atenció al Ciutadà de la policia autonòmica. Els xavals no són conscients del mal ús que una altra persona pot fer de frases del tipus «no serem a casa durant dues setmanes» o de fotografies en què apareixen en banyador amb uns amics.

ELS 'AMICS' DE TUENTI // L'eclosió de les xarxes socials ha disparat aquests comportaments imprudents. Els joves competeixen entre ells per veure qui té més amics a Tuenti (majoritàriament) o Facebook. Un de cada quatre afirma que té més de 100 amistats en aquestes webs, cosa que demostra que molts perfils estan oberts de bat a bat a qui s'hi vulgui infiltrar.

La conseqüència d'això, sosté el fiscal de delictes tecnològics de la Fiscalia de Barcelona, Roberto Álvarez, és que «s'han disparat els casos d'assetjament per internet». Afloren els subjectes que es guanyen la confiança d'un menor per demanar-li que li enviï fotos o vídeos cada vegada més íntims i acabar finalment extorsionant-lo a ell o als seus pares amb l'amenaça de difondre els continguts si no li passen més imatges o li paguen una certa quantitat de diners.

Per descomptat que l'anomenada sextorsió, així com la pornografia infantil i la pederàstia són els mals majors -això explica que la utilització incorrecta de la web cam sigui un altre dels riscos més perillosos-, però la difusió de dades i fins i tot de contrasenyes de correu electrònic

també pot donar peu a suplantacions d'identitat, a l'accés a comptes bancaris i al lliure albir de virus i troians.

CONTINGUTS INADEQUATS // A tot això s'han d'afegir dos problemes més. Un d'ells són els casos de ciberbullying, en què les víctimes reben tota mena d'insults i burles per part de joves del seu entorn (des de començament d'any, els Mossos han rebut 30 denúncies per aquest motiu).

L'altre són els continguts inapropiats per a la seva edat que un menor es pot trobar només d'entrar a Google i teclejar una paraula aparentment inofensiva que ni els controls parentals detecten. «Es poden evitar o minimitzar molts riscos, però no pas tots -admet el sergent Carmona-. Per això és molt important dialogar amb els nens. Explicar-los que quan es trobin amb aquests continguts ho han d'explicar als pares sense por». De la mateixa manera que se suposa que ho farien si un estrany els oferís uns caramels. ≡

els consells

1 Reforçar el diàleg amb els fills

Tots els perills del món real tenen el seu reflex al ciberespai. La millor manera de combatre'ls és dialogar amb els fills, explicar-los les bondats i maldats d'internet i dir-los que no tinguin por ni vergonya de comentar situacions que els causen dubtes.

2 No xatejar amb desconeguts

Els pares haurien de saber a quines webs accedeixen els nens i fer-los veure l'important que és no xatejar ni donar informació personal a desconeguts. També és clau no participar en e-mails en cadena i, en una xarxa social, elegir el màxim filtre de seguretat.

3 Evitar penjar a la xarxa fotos de nens

S'hauria d'evitar penjar fotos de nens a la xarxa. Els pares també han de ser conscients del risc de les web cam i impedir que els fills tinguin contrasenyes fàcils d'endevinar. Tampoc s'hauria de descarregar arxius enviats per desconeguts.

Assegura que no vol ficar-se en la seva intimitat, que no llegeix converses amb certes mares, però admet que pot canviar d'actitud.

Quan els seus fills consulten webs seleccionades, el telèfon del marit rep un missatge. Hi ha hagut algun ensurt. Amb final feliç. Un dia el seu marit va rebre una alerta sobre droga. «La meua filla m'havia dit que feia un treball de classe. Sense acostar-me a l'ordinador, li vaig preguntar sobre què treballava i em va respondre que sobre opiàcids», explica.

Sobretot, prudència

Cristina, que ha elegit sexe, drogues, anorèxia i bulímia entre les seves preocupacions, recomana prudència davant qualsevol avís per les nombroses curiositats adolescents relacionades amb el sexe i molts altres temes. Per a ella era molt complicat saber els itineraris a la xarxa de la seva filla, perquè els adolescents ar-

riben a una edat en què saben esborrar historials.

El control sistemàtic li ha servit per descobrir alguns enganys. L'adolescent estava castigada sense usar internet per les males notes, i en el comunicat de l'empresa va detectar

LA PREOCUPACIÓ

L'eina va permetre als progenitors descobrir que la seva filla gran es connectava a la nit d'amagat

que hi havia 10 hores de connexió a Tuenti en què parlava amb un veí. La família va descobrir que la noia «s'aixecava a la nit per connectar-se» a la xarxa. Cristina suposa que la nena va arribar a posar el despertador per engegar l'ordinador.

A casa seva, la utilització d'internet està limitada a 18 hores setmanals, dues cada dia i una mica més durant els caps de setmana. Per vacances l'ús va ser més ampli, i per això la mare va rebre el corresponent avís. El control, com esperava, també li ha donat alguna alegria. El seu fill Pablo, que està començant a connectar-se i presenta un problema de déficit d'atenció, mostra un gran interès pel disseny de cotxes tenint en compte les preferències quan entra a internet.

Solucionat el circuit que recorren els seus fills, la seva preocupació ara és la immensitat d'imatges de sexe que poden aparèixer en qualsevol pàgina de jocs infantils. «Quan la nena petita em diu 'mare, surten culs i pits', jo li dic que cliqui l'aspa», diu resignada. Insisteix que hi hauria d'haver una manera d'evitar aquestes escenes en llocs de la xarxa dissenyats expressament per a menors. ≡

